

Tisztelt Szél Bernadett!

Köszönjük von der Leyen Elnöknek címzett, 2020. május 12-i levelét, amelyben megosztja véleményét a magyarországi helyzetről. Az Elnök Asszony engem kért fel, hogy a nevében válaszoljak Önnek.

Az Európai Bizottság szorosán figyelemmel kíséri a tagállamok pandémiával kapcsolatosan hozott valamennyi vészhelyzeti intézkedését a tekintetben, hogy ezek mennyire felelnek meg az Unió azon alapvető értékeinek, melyeket az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke is rögzít, és azt is, hogy mennyire vannak összhangban az uniós joggal, azon belül is elsősorban az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglaltakkal. Az intézkedéseknek teljes mértékben tiszteletben kell tartaniuk a demokrácia, a törvényesség és az emberi jogok alapvető értékeit. Szükségesnek, arányosnak, időben korlátozottaknak kell lenniük és a demokratikus ellenőrizhetőség elvének is meg kell felelniük.

Ebben a tekintetben a magyarországi helyzet külön aggodalmakat vetett fel, mivel a vészhelyzettel kapcsolatos hatáskörök szélesebbnek tűntek, mint más tagállamokban, mivel a tágan értelmezett jogköröket időkorlát nélkül gyakorolhatta a kormány.

A Bizottság számára ismert, hogy 2020. június 18-tól a magyar kormány megszüntette a „veszélyhelyzetet” és egészségügyi vészhelyzetet hirdetett. Ugyanezen a napon az átmeneti szabályokat tartalmazó törvény lépett hatályba.

A Bizottság jelezte a magyar jogalkotással kapcsolatos aggodalmát azon új rendelkezések miatt, amelyek büntethetővé teszik az olyan rémhírek terjesztését, amelyek „akadályozzák vagy meggátolják a hatékony védekezést a vészhelyzet ideje alatt”. A Bizottság szerint, mivel ezeknek a rémhíreknek a fogalmát a rendelkezés nem definiálja egyértelműen, és szigorú büntetést vonhatnak maguk után, felkeltik a jogbiztonsággal kapcsolatos félelmeket, és dermesztő hatással lehetnek a véleménynyilvánítás szabadságára Magyarországon – most, amikor fontosabb, mint valaha, hogy az újságírók szabadon és pontosan végezhesék munkájukat, hogy megakadályozzák a féltetvényt, és biztosítsák az állampolgárok számára a kritikus információkhoz való hozzáférést.

A Bizottság a 2020-as ülészakban Magyarországgal kapcsolatos ajánlásokat fogalmazott meg a Tanács számára annak érdekében, hogy a vészhelyzettel kapcsolatos intézkedések szigorúan arányosak, időben korlátozottak legyenek, összhangban az európai és a nemzetközi normákkal, és ne zavarják a gazdasági és szabályozási környezet stabilitását. A Tanács el is fogadta ezeket az ajánlásokat.

A Bizottság továbbra is szorosán figyelemmel kíséri a fejleményeket egészen addig, amíg minden a vészhelyzettel kapcsolatos intézkedés meg nem szűnik, beleértve ebbe az intézkedések kivezetésének módját, azok hatását a jogállamiságra, az alapvető emberi jogokra, a demokráciára és az uniós jogra. A Bizottság szükség esetén meghozza a szükséges intézkedéseket.

A véleménynyilvánítás szabadsága, a médiapluralizmus tiszteletben tartása, a vélemények sokszínűségének szabad kifejezése és az információ szabad áramlása, ideértve a dezinformáció elleni küzdelmet is – ezek mind alapvető jogaink és demokratikus értékeink alapvető elemei.

A dezinformáció elleni küzdelem azonban nem veszélyeztetheti ezeket az értékeket, sem a tisztességes, demokratikus, különböző véleményeket ütköztető vita lehetőségét. A folyamatban lévő munkájának részeként a Bizottság azt is fontolóra veszi, hogy miként lehet reflektálni majd a tagállamok vészhelyzetben meghozott intézkedéseire az olyan politikai dokumentumokban, mint a Jogállamiságról szóló jelentés, az Európai Cselekvési Terv és az Alapjogi Chartával kapcsolatos stratégia, aminek elfogadása az év végén esedékes.

A nemzeti parlamentek döntő szerepet játszanak a kormányok elszámoltathatóságának fenntartásában. Köszönöm együttműködését ezen fontos ügyekben, és hadd nyugtassam meg önt afelől, hogy a Bizottság elkötelezett az Unió értékeinek védelme mellett, tiszteletben tartja a jogállamiságot és a polgárok uniós vívmányokból fakadó jogait.

Tisztelettel: Vera Jourová